

VYUŽÍVÁNIE INFORMAČNO-KOMUNIKAČNÝCH TECHNOLOGIÍ NA STREDNÝCH ŠKOLÁCH OČAMI ŠTUDENTOV

GERHÁTOVÁ Žaneta, SR

Resumé

21. storočie prinieslo veľký rozmach využívania informačno-komunikačných technológií, ktoré nachádzajú uplatnenie v rôznych oblastiach života. Vo výchovno-vzdelávacom procese sú veľmi významným prostriedkom jeho modernizácie. V príspevku prezentujeme časť graficky vyhodnotených výsledkov prieskumu, ktoré sa týkajú využívania informačno-komunikačných technológií na stredných školách. Prieskum sme realizovali v akademickom roku 2011/2012 na vzorke 131 študentov v Slovenskej republike.

Kľúčové slová: informačno-komunikačné technológie, interaktívna tabuľa, dotazník

THE USE OF ICT AT SECONDARY SCHOOLS THROUGH THE EYES OF STUDENTS

Abstract

The 21st century has brought a great expansion of use of information and communication technologies, which find application in various areas of life. In education are very important means of its modernization. In this paper we part of the graphically evaluated results of the survey concerning the use of information and communication technology in secondary schools. The research we realized in the academic year 2011/2012 on a sample of 131 students in the Slovak Republic.

Keywords: information and communication technologies, interactive whiteboard, questionnaire

Úvod

Život človeka prechádza neustálymi zmenami, mení sa jeho životná úroveň, objavujú sa nové technológie. Neraz je postavený pred neznáme problémy, ktoré je treba tvorivo riešiť, s využitím odborných znalostí, či digitálnej gramotnosti. Na nové potreby a očakávania spoločnosti by malo reagovať aj vzdelávanie [1].

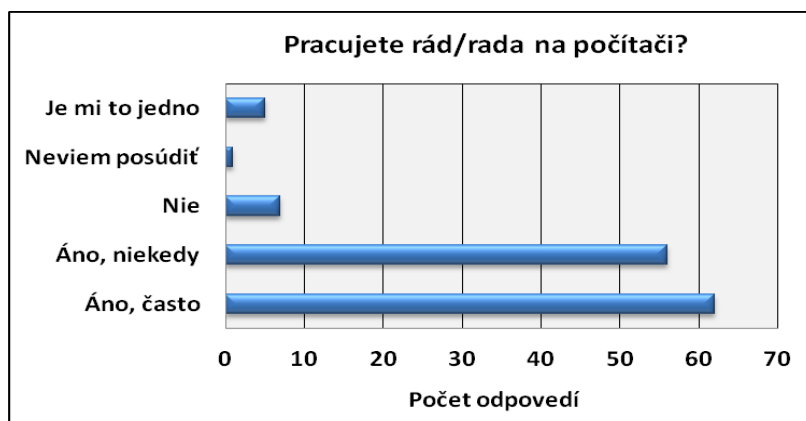
Informačno-komunikačné technológie (IKT) môžu podporiť netradičné formy vzdelávania (napr. e-learning) a môžu prispieť k rozvoju celoživotného vzdelávania, ktoré je nevyhnutné pre neustále obnovovanie a získavanie potrebných znalostí a zručností pre život v digitálnom svete. Prítomnosť IKT ale nezaručuje rozvoj želaných kompetencií, znamená len príležitosť vylepšiť pomocou IKT učenie sa a myslenie viacerými spôsobmi [2].

Klasická tabuľa je jednoduchá a najrozšírenejšia IKT vo výučbe. Aj v 21. storočí silne a možno skryte ovplyvňuje postoj a spôsoby práce našich učiteľov s novými IKT. Pritom by malo byť zrejmé, že s modernými IKT by sme mali robiť veci novými, im zodpovedajúcimi spôsobmi [3].

S cieľom zistiť názory študentov na využívanie IKT na stredných školách, ktoré absolvovali, uskutočnili sme v ak. roku 2011/2012 na vzorke 131 študentov v Slovenskej republike metódou dotazníka pedagogický prieskum. Časť graficky vyhodnotených výsledkov uvádzame v nasledujúcej časti.

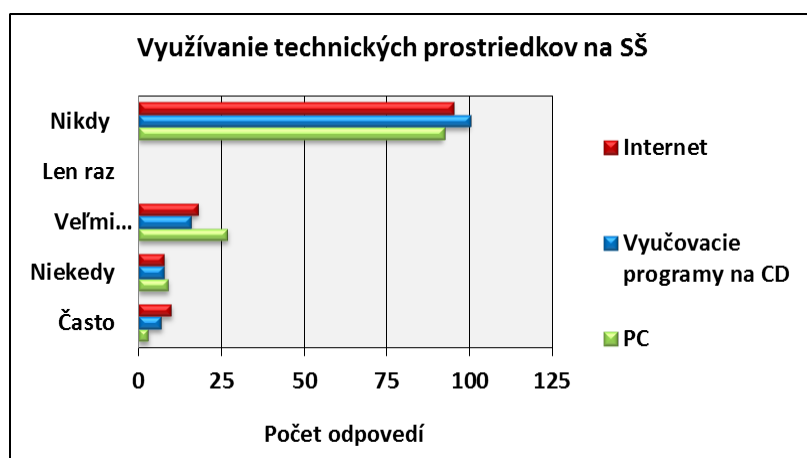
1. Grafické vyhodnotenie výsledkov dotazníka

Položka 1 v dotazníku: „Pracujete rád/rada na počítači (PC)?“ (Obr. 1).

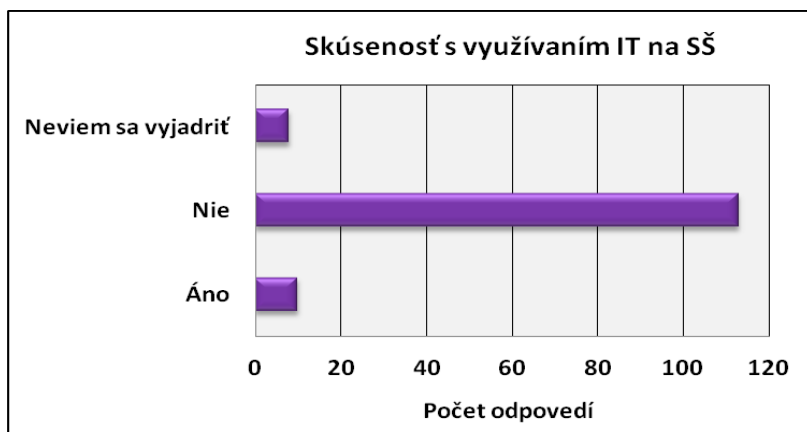
Obr. 1 Grafické znázornenie odpovedí respondentov na položku 1 v dotazníku

Položka 2 v dotazníku: „Aké technické prostriedky využívali učitelia najčastejšie počas vyučovacích hodín na SŠ?“ (Obr. 2).

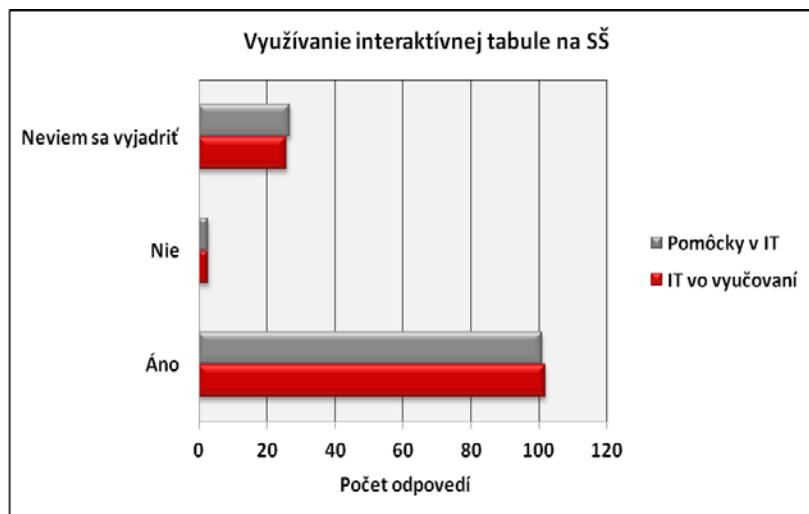
Obr. 2 Grafické znázornenie odpovedí respondentov na položku 2 v dotazníku

Položka 3 v dotazníku: „Máte skúsenosť s využívaním interaktívnej tabule (IT) na SŠ?“ (Obr. 3).

Obr. 3 Grafické znázornenie odpovedí respondentov na položku 3 v dotazníku

Položka 4 v dotazníku: „Myslíte si, že využívanie IT a vytváranie vlastných učebných pomôcok pomocou IT má význam?“ (Obr. 4).

Obr. 4 Grafické znázornenie odpovedí respondentov na položku 4 v dotazníku

2. Diskusia výsledkov prieskumu

Položkou 1 sme zisťovali, či respondenti pracujú radi na počítači (PC). Ich odpovede (Obr. 1) boli nasledovné: áno, často: 62 respondentov (47,33 %), áno, niekedy: 56 respondentov (42,75 %), nie: 7 respondentov (5,34 %), neviem posúdiť: 1 respondent (0,76 %), je mi to jedno: 5 respondentov (3,82 %).

V položke 2 nás zaujímalo, aké technické prostriedky (PC, CD, internet) využívali vyučujúci najčastejšie počas vyučovacích hodín na SŠ (Obr. 2):

- využívanie PC: často – 3 respondenti (2,29 %); niekedy – 9 respondentov (6,87 %); veľmi zriedkavo – 27 respondentov (20,61 %); len raz – 0 respondentov (0 %); nikdy – 92 respondentov (70,23 %);
- využívanie výučbových programov na CD nosičoch: často – 7 respondentov (5,34 %); niekedy – 8 respondentov (6,11 %); veľmi zriedkavo – 16 respondentov (12,21 %); len raz – 0 respondentov (0 %); nikdy – 100 respondentov (76,34 %);
- využívanie internetu: často – 10 respondentov (7,63 %); niekedy – 8 respondentov (6,11 %); veľmi zriedkavo – 10 respondentov (7,63 %); len raz – 0 respondentov (0 %); nikdy – 95 respondentov (72,52 %).

Položkou 3 sme zisťovali skúsenosť respondentov s prácou na interaktívnej tabuli zo SŠ (Obr. 3). Len 10 respondentov (7,63 %) odpovedalo kladne, 113 respondentov (86,25 %) sa vyjadrilo, že nemá skúsenosť s využívaním interaktívnej tabule na SŠ. Na položenú otázku sa 8 respondentov (6,11 %) nevedelo vyjadriť. Z tých, ktorí odpovedali áno, nikto nevedel uviesť typ interaktívnej tabule, ktorú na SŠ využívali.

Položkou 4 sme chceli vedieť, či podľa názoru respondentov, má využívanie IT vo vyučovaní zmysel a tiež, či vytváranie učebných pomôcok v prostredí IT má význam. Ich odpovede (Obr. 4) boli nasledovné:

- zmysel využívania IT vo vyučovaní: áno - 102 respondentov (77,86 %); nie – 3 respondenti (2,29 %); 26 respondentov (19,85 %) sa nevedelo vyjadriť;
- zmysel vytváranie učebných pomôcok v prostredí IT: áno – 101 respondentov (77,10 %); nie - 3 respondenti (2,29 %); 27 respondentov (20,61 %) sa nevedelo vyjadriť.

Na základe vyhodnotenia odpovedí 131 respondentov – absolventov SŠ v Slovenskej republike v dotazníku môžeme konštatovať, že väčšina z nich pracujú na počítači radi a často. Nové technológie sú pre nich vo výučbe atraktívne. Podľa ich názoru má využívanie interaktívnej tabule vo vyučovaní zmysel, rovnako ako aj vytváranie učebných pomôcok v jej prostredí. Napriek tomu je pre mnohých učiteľov pôvodný spôsob výučby technicky aj časovo nenáročný, a možno aj preto IKT ešte stále nevyužívajú v dostatočnej miere. Veľmi často sa stáva, že ak sa učitelia pre využívanie moderných IKT predsa len rozhodnú, tak pomocou nich prezentujú doteraz preberaný - „starý“ obsah zabehnutými - „starými“ spôsobmi.

Niet sa potom čomu čudovať, že tradičná škola pre väčšinu žiakov často znamená potláčanie toho, v čom sa cítia ako ryby vo vode. Mimo školy žijú v celkom „inom“ svete, v ktorom chcú komunikovať rýchlo a okamžite. Využívajú na to notebooky, mobily, internet atď., čím majú po ruke jednoduchý a okamžitý prístup k množstvu informácií.

3. Záver

21. storočie prinieslo veľký rozmach využívania informačno-komunikačných technológií, ktoré nachádzajú uplatnenie v rôznych oblastiach života, vo výchovno-vzdelávacom procese by mali byť významným prostriedkom jeho modernizácie [4].

Aplikácia nových médií do vzdelávania umožňuje nový spôsob vyučovania a zároveň podporuje rozvoj individuálneho procesu vzdelávania pomocou tzv. eLTR technológií (e-learning, e-teaching a e-research) [5]. Možnosť konkretizovať abstraktné objekty a koncepty vo virtuálnych laboratóriách, možnosť experimentovania, to všetko predstavuje novú kvalitatívnu zmenu vo vzdelávaní. Využívanie eLTR technológií podporuje predovšetkým motiváciu, fascináciu problémom samotným a prípravu na proces porozumenia. Ukazuje sa, že eLTR technológie môžu pozitívne meniť, podporovať a rozširovať vzdelávanie a výskum [6].

Literatúra

- 1 PRENSKY, M. *Adopt and Adapt: 21st-Century Schools Need 21st-Century Technology*. Edutopia 2005.
- 2 BRESTENSKÁ, B. a kol. *Premena školy s využitím informačných a komunikačných technológií*, Elfa, s.r.o., Košice, 2010, prvé vydanie, ISBN 978-80-8086-143-8.
- 3 DULA, I. a kol. *Využitie informačných a komunikačných technológií v predmete fyzika pre základné školy*. Elfa, s.r.o., Košice, 2010, prvé vydanie, ISBN 978-80-8086-154-4.
- 4 GERHÁTOVÁ, Ž. *Projektové vyučovanie s využitím integrovaného e-learningu*. Dizertačná práca. PF UKF, Nitra 2009.
- 5 JESCHKE, S., et al. „e“-Volution: eLTR- Technologies and their Impact on Traditional Universities. In: *Proceedings EDUCA online 2005*, ISWE Berlin.
- 6 VÁLKOVÁ, L. *Integrovaný e – learning s využitím vzdialeného interaktívneho reálneho experimentu v chémii*. Dizertačná práca. PdF TU v Trnave, 2008.

Lektoroval: **doc. RNDr. Mária Lucká, PhD.**

Kontaktná adresa:

Žaneta Gerhátovej, PaedDr. PhD.,
Katedra fyziky, Pedagogická fakulta Trnavskej univerzity v Trnave, Priemyselná 4, 917 43 Trnava,
SR, tel. +421917866026,
e-mail: zaneta.gerhatova@truni.sk